

POLSKA: X Zjazd IFAR

Wpisany przez Anna Laszuk, Violetta Urbaniak
piątek, 23 grudnia 2016 13:18 - Poprawiony wtorek, 03 stycznia 2017 21:07

W dniach 15-16 grudnia 2016 r. w siedzibie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie odbył się X Zjazd IFAR – funkcjonującego od 2004 r. [Internetowego Forum Archiwalnego](#) . Dokładny [Program](#)

zjazdu, wraz z abstraktami wystąpień, dostępny jest na Forum. Obejmował on ponad 20 wystąpień, podzielonych na cztery sesje. Nie miały one, podobnie jak cały Zjazd, odrębnych tytułów. Tematyka była różnorodna, a wątki przeplatały się między sobą. W niniejszej relacji zwrócimy uwagę na niektóre aspekty referatów i prezentacji oraz na kwestie poruszane w dyskusji – bardzo ciekawej i ożywionej, jak to bywa na forum.

Twórca IFARu Rafał Magryś, Hanna Staszewska (MKiDN), Wojciech Woźniak (NDAP)

Obrady zjazdu otworzył Rafał Magryś, pomysłodawca i administrator forum, przypominając zebrany, że w roku bieżącym mija 14 lat od momentu jego utworzenia. Wspominając krótko

miniony okres podziękował wszystkim autorom, którzy dzielą się swoimi przemyśleniami na forum, ponieważ chcą coś zmienić w środowisku archiwów i archiwistów. Następnie głos zabrał Wojciech Woźniak, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych. Witając się z uczestnikami zjazdu, szczególnie ciepło zwrócił się do osób, które tworzyły IFAR — Hanny Staszewskiej, Rafała Magrysia oraz Nikodema Bończa Tomaszewskiego. Jako trzecia głos zabrała Hanna Staszewska, która odczytała list Magdaleny Gawin, podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego adresowany do uczestniczących w obradach zjazdowych. Po czym rozpoczęły się obrady.

Sesję przedpołudniową rozpoczął Wojciech Woźniak. Rozpoczynając swoje wystąpienie, „Gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy”, przypomniał, że przystępując do konkursu na stanowisko Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych opracował koncepcję działania, która następnie stała się dokumentem kierunkowym dla archiwów państwowych w Polsce. Dokonał przeglądu działań, które już podjął, jak i tych oczekujących na realizację. Za najważniejsze zadania uznał: udostępnienie online pomocy archiwalnych, wdrożenie ZoSIA w archiwach, które jeszcze nie stosują tego systemu, przyjrzenie się dotychczasowym przepisom metodycznym, opracowanie metodyki postępowania z dokumentem elektronicznym, przygotowanie strategii digitalizacji, przygotowanie nowej ustawy archiwalnej. Zwrócił uwagę, że podjęto już konkretne działania, tj.: powołana została w nowym składzie Centralna Komisja Metodyczna; zapadła decyzja o wdrożeniu do końca 2017 r. ZoSIA we wszystkich archiwach państwowych; uruchomiono program retrokonwersji pomocy archiwalnych, analizowane są potrzeby archiwów w zakresie szkoleń; w ramach wieloletniego planu inwestycyjnego wznoszone są nowe siedziby dla kilku archiwów państwowych. W planach natomiast jest: budowa Archiwum Dokumentacji Elektronicznej (ADE), rozbudowa ZoSIA, połączenie ADE i ZoSIA, przygotowanie metodyki postępowania z dokumentacją elektroniczną, wprowadzenie w archiwach systemu EZD (do 2020 r.), opracowanie strategii digitalizacji (do końca pierwszego kwartału 2017 r.), projekt Archiwum Cyfrowe, Centralne Repozytorium Cyfrowe, finalizacja prac nad nową ustawą archiwalną do końca 2017 r.

Maciej Zdunek skupił się na problematyce „Programu retrokonwersji pomocy archiwalnych”. Odwołując się do doświadczeń krajów anglosaskich, jak również bibliotekarzy oraz danych Wikipedii wyjaśnił znaczenie terminu „retrokonwersja” oraz przypomniał jej początki, sięgające 2002 r., w Archiwum Państwowym w Poznaniu. Następnie dokonał przeglądu założeń programu retrokonwersji przedstawionych w pismach Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 29 lipca oraz 9 listopada br. (rozpoczęcie retrokonwersji w 2017 r., zawieszenie prac nad opracowaniem zasobu, ustalenie godzinowej normy wprowadzania opisów dla jednostek w języku polski, w językach obcych oraz dla fotografii).

Wystąpienie Hanny Staszewskiej „Roztrząsania metodyczne na IFARze — bilans zamknięcia i nowe otwarcie”, miało charakter po części wspomnieniowy. Referentka przypomniała bowiem okoliczności powstania forum oraz osoby, dzięki którym zaczęło ono funkcjonować. W następnej kolejności omówiła poprzednie zjazdy IFAR oraz najbardziej popularne wątki

dyskusyjne, a następnie poświęciła sporo uwagi zadaniom, które stoją przed nową Centralną Komisją Metodyczną. Podsumowując, zwróciła uwagę na znaczenie forum (platforma dyskusji, możliwość swobody dyskusji, wkład w rozwój polskiej archiwistyki, możliwość oceny władz archiwalnych oraz świadomość, że władze archiwalne śledzą wątki na IFAR).

Marianna Otmianowska i Damian Kusnik, przedstawiając „ZoSIA w obliczu wyzwań i oczekiwań archiwów”, skupili się na dwóch kwestiach — aktualnych zadaniach stojących przed Narodowym Archiwum Cyfrowym oraz na omówieniu obecnego stanu projektu i nowości, które zaistniały w dostępnej od niedawna wersji ZoSIA 1.5. Referenci przedstawili aspekty techniczne, a także problemy z nimi związane.

Następnie Sebastian Czerniak podjął się próby zdiagnozowania aktualnej sytuacji archiwów państwowych — „Archiwa i co Dalej?”. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na cel projektu Archiwum Dokumentów Elektronicznych (budowa do końca 2018 r. systemu teleinformatycznego do przejmowania dokumentacji elektronicznej, odzwierciedlającej działalność e-państwa). Postawił również pytania: czy archiwa państwowe są gotowe na dokument elektroniczny (na 33 archiwa tylko 11 korzysta z systemu EZD, w tym tylko jedno centralne — Narodowe Archiwum Cyfrowe; na 9973 nadzorowane jednostki, EZD wdrożono w 12 ministerstwach, 12 urzędach wojewódzkich, 18 urzędach centralnych i 6 jednostkach samorządowych)? co się stanie, jeśli papierowe dokumenty znikną? Zwrócił uwagę na trzy główne filary warunkujące rozwój archiwów państwowych: zasób (czyli: digitalizacja, cyfryzacja i rozwój portalu szukaj w archiwach), dokument elektroniczny (czyli: wdrożenie w archiwach państwowych systemu EZD, wypracowanie praktyk w zakresie EZD, budowa kompetencji i szkolenie kadr w tym zakresie oraz wzmocnienie nadzoru archiwalnego) oraz komunikacja (czyli: standaryzacja stron internetowych archiwów, szersze wykorzystywanie nowych mediów — ZoSIA i szukaj w archiwach, wyjście archiwów do użytkowników — wykorzystanie Facebooka i Twittera).

Z innej perspektywy spojrział na archiwa Damian Sitkiewicz („Po drugiej stronie lustra. Garść refleksji użytkownika na temat udostępniania dokumentacji i obsługi klienta w archiwach państwowej sieci archiwalnej”). Podzielił się swoimi obserwacjami, doświadczeniami i opiniami osoby korzystającej z zasobu archiwów państwowych. Zwrócił uwagę na niejednolite zasady dotyczące udostępniania archiwaliów w pracowniach naukowych (liczba składanych rewersów, udostępnianie ewidencji, rozbieżności w dostępnej ewidencji — inaczej w bazie SEZAM, inaczej w inwentarzach, stosunek pracowników pracowni naukowych do użytkowników).

POLSKA: X Zjazd IFAR

Wpisany przez Anna Laszuk, Violetta Urbaniak

piątek, 23 grudnia 2016 13:18 - Poprawiony wtorek, 03 stycznia 2017 21:07

